

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного екологічного університету
(10-17 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

Бренінг М.А., ст. гр. МКА-20

Науковий керівник: Данілова Н.В., канд. геогр. наук, ст. викл.

Кафедра агрометеорології та агроекології

СТРУКТУР СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Сільське господарство України має світове значення. Це передусім зумовлюють родючі ґрунти й сприятливі ґрунтово-кліматичні умови.

Сільськогосподарські угіддя охоплюють більш як 70% площі нашої країни. Розораність території є найвищою у світі – 81%. Найбільше ріллі – понад 90% - мають Кіровоградська, Вінницька й Тернопільська області.

Сільське господарство є базовим елементом агропромислового комплексу України. Агропромисловий комплекс – сукупність галузей національної економіки, що охоплює сільське й рибне господарство, харчову промисловість і перероблення сільськогосподарської продукції, а також їх матеріально-технічне й фінансове забезпечення.

Сільське господарство формує продовольчу, економічну, екологічну й енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей, соціально-економічні основи розвитку сільських територій. В Україні аграрний сектор забезпечує в середньому 10% ВВП і близько 40% експортних надходжень. Зайнятість населення в сільському, рибному й лісовому господарстві – 17% від усіх працівників. Площа орних земель України дорівнює 30% орних земель Європейського Союзу і 2,1% - світового банку. 33 млн га орних земель створюють основу для масштабного розвитку рослинництва.

В Україні зосереджено близько 25% найродючіших чорноземів у світі, які в умовах помірного клімату надають українським виробникам значні природні конкурентні переваги й унікальний сільськогосподарський потенціал.

Україна є одним зі світових лідерів експорту зернових і кормових культур, соняшникової олії, тютюну, фруктів і овочів тощо. В останні роки вона виробляє близько 40–50 млн т зерна на рік і відновила статус найбільшого постачальника зерна на світові ринки. Українські агрохолдинги мають вищу ефективність порівняно зі світовими лідерами галузі за рахунок менших витрат виробництва. Родючі ґрунти є запорукою порівняно високої врожайності. Утім, середні врожаї досі нижчі, ніж у Європейському Союзі, через недостатнє застосування добрив і засобів захисту рослин, відсутність сучасного обладнання на полях.

Окрім того, національний аграрний сектор має значний потенціал для розв'язання світової проблеми голоду. Сільське господарство тісно пов'язане з різними галузями економіки, зокрема, з машинобудуванням (поставляння техніки й устаткування) і хімічною

промисловістю (виготовлення мінеральних добрив, отрутохімікатів і засобів захисту рослин). Підприємства інфраструктури забезпечують заготівлю, транспортування, зберігання та реалізацію продукції.

Розвиток аграрного сектору України відбувався в умовах стрімкого перетворення командно-адміністративної системи господарювання на ринкову. Трансформація відбувалася паралельно з процесами утвердження суверенності держави й формування владних структур – проведенням низки реформ, які стосувалися основних аспектів аграрних відносин.

Сільське господарство включає низку галузей, основними з яких є рослинництво і тваринництво. Продукція рослинницької сфери, а також наявність пасовищ дають змогу розвивати тваринницьку сферу.

Провідний напрям в Україні – рослинництво (близько 72% продукції).

Провідні культури в землеробстві – зернові. Зерновиробництво спеціалізується на вирощуванні продовольчих хлібних культур: озимої та ярої пшениці й жита; продовольчих круп'яних – гречки, проса, рису; фуражних – ячменю, вівса, кукурудзи; зернобобових – гороху, квасолі тощо. Зернове господарство забезпечує стабільне постачання населення хлібом і хлібобулочними виробами, а промисловість – сировиною.

Головна зернова культура України – озима пшениця, яку здебільшого вирощують у Лісостепу й північних районах Степу. Яра пшениця має нижчу врожайність проти озимої, посіви розміщені здебільшого у степових районах. Цінною продовольчою культурою є озиме жито, основні райони його вирощування – Полісся і захід Лісостепу, де також поширений овес – допоміжна зернофуражна культура. Другою зерною культурою за площами посівів є ячмінь: ярий вирощують у зоні Полісся, озимий – у південному Степу.

Третьою, відповідно, є кукурудза, найкращі умови для її вирощування – північний і центральний Степ, південь Лісостепу. Значні площі в Україні відводять під гречку: найбільші посіви зосереджені на Поліссі, частково – у Лісостепу. Просо переважно вирощують у Лісостепу і Степу, рис – на поливних землях у Миколаївській, Херсонській областях і в Криму.

На сучасному етапі розвитку державна аграрна політика в Україні вимагає модернізації. Запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення потребує комплексного врегулювання та узгодження з її іншими складниками. Основні засади аграрної політики з урахуванням застосування нових механізмів стимулювання, встановлення обмежень і заборон необхідно задекларувати відповідним рамковим законодавчим актом для комплексного удосконалення регулювання з метою розв'язання основних проблем аграрного сектору й забезпечення його сталого розвитку.